

Sygn. akt III APz 10/18

POSTANOWIENIE

Dnia 20 czerwca 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Lucyna Ramlo (spr.)

Sędziowie: SA Iwona Krzeczowska-Lasoń

SA Jerzy Andrzejewski

po rozpoznaniu w dniu 20 czerwca 2018 r. w Gdańsku na posiedzeniu niejawnym

sprawy M. Z.

przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w D.

o ochronę dóbr osobistych i zapłatę

na skutek zażalenia Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w D.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Elblągu IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 11 kwietnia 2018 r., sygn. akt IVP 2/18

w przedmiocie udzielenia zabezpieczenia

postanawia:

1. zmienić zaskarżone postanowienie w punkcie 2 i ustalić czas trwania nakazu usunięcia publikacji na okres jednego roku,
2. oddalić zażalenie w pozostałym zakresie,
3. znieść wzajemnie koszty pomiędzy stronami.

SSA Lucyna Ramlo SSA Iwona Krzeczowska-Lasoń SSA Jerzy Andrzejewski

Sygn. akt III APz 10/18

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 11 kwietnia 2018 r. Sąd Okręgowy w Elblągu, IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, po rozpoznaniu wniosku M. Z. o udzielenie zabezpieczenia, udzielił zabezpieczenia roszczeniu powódki M. Z. poprzez nakazanie pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w D. usunięcia ze strony internetowej spółdzielni prowadzonej pod adresem (...) (...) .pl oświadczenia z dnia 10 października 2017 r. publikującego treść uzasadnienia podjęcia przez Radę Nadzorczą pozwanej uchwały nr 10/2017 z dnia 14 września 2017r. (zamieszczonego pod adresem (...) (...) .pl/2017/10/10/informacja-2/ (punkt 1) na czas trwania postępowania (punkt 2). W uzasadnieniu Sąd wskazał, że powódka w sposób należyty uprawdopodobniła istnienie roszczeń o ochronę dóbr osobistych, które miały zostać naruszone publikacjami prasowymi w

(...) oraz zamieszczeniem tej publikacji na stronach internetowych pozwanej. Sąd zważył, iż okoliczności przedstawione przez powódkę, potwierdzone załączoną do pozwu dokumentacją na obecnym etapie postępowania uwiarygodniają jej twierdzenia, że doszło do naruszenia dóbr osobistych skarżącej w drodze przedmiotowych publikacji. Istotne było, na co wskazała powódka, że treść publikacji jest niekonkretna, posługuje się zwrotami niedookreślonymi, względny, bez podania konkretów (przykładowo: zbyt wysokie i nieadekwatne do zajmowanego stanowiska wynagrodzenie), co powoduje negatywny odbiór osoby powódki. Skarżąca trafnie wskazała przy tym na rozkład ciężaru dowodowego w tego rodzaju sprawach - dowód, iż działania pozwanej nie były bezprawne, obciążał będzie pozwana.

W ocenie Sądu powódka wykazała również istnienie interesu prawnego w rozumieniu art. 730¹ k.p.c., albowiem brak zabezpieczenia w sytuacji uwzględnienia powództwa skutkowałby daleko idącymi konsekwencjami. Utrzymywanie na stronie internetowej pozwanej ogłoszenia o treści uzasadnienia uchwały może prowadzić do kolejnych naruszeń dóbr osobistych powódki, skutkując powstaniem po jej stronie kolejnych roszczeń, zarówno o charakterze majątkowym, jak i niemajątkowym.

Odnosząc się do przyjętego sposobu zabezpieczenia, Sąd uznał, że wprowadzie prowadzi on do zaspokojenia jednego z roszczeń powódki, tym niemniej - mając na uwadze treść art. 755 § 2¹ k.p.c. - zabezpieczenie jest konieczne dla odwrócenia negatywnych skutków dla skarżącej, trafnie opisanych przez nią we wniosku o zabezpieczenie.

Z uwagi na powyższe, Sąd na mocy art. 730¹ §1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 755 § 1 pkt 1 i § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji postanowienia.

Zażalenie na powyższe postanowienie wywiodła pozwana Spółdzielnia zaskarżając je w całości i zarzucając mu:

1. Naruszenie przepisów postępowania mających istotny wpływ na treść wydanego orzeczenia tj.
 - 1) art. 755 § 2 zd. 2 k.p.c. poprzez nieokreślenie w treści pkt 2 sentencji postanowienia Sądu w przedmiocie udzielenia zabezpieczenia czasu trwania zakazu publikacji uchwały Rady Nadzorczej pozwanej nr (...) pomimo, iż z treść powyższego przepisu wynika taki obowiązek Sądu oraz maksymalne ograniczenie czasu trwania zakazu takiej publikacji na okres do roku.
 - 2) art. 730¹ § 1 i § 2 k.p.c. w zw. z art. 243 k.p.c. - poprzez uznanie, że strona powodowa uprawdopodobniła interes prawny w udzieleniu jej zabezpieczenia i wskazanie, iż w braku zabezpieczenia roszczenia dobra osobiste uprawnionej będą nadal naruszane za pośrednictwem uchwały Rady Nadzorczej pozwanej nr (...) z dnia 14 września 2017 r.
 - 3) art. 755 § 2¹ k.p.c. poprzez uznanie, iż w stanie faktycznym niniejszej sprawy zostały uprawdopodobnione przesłanki zabezpieczenia roszczenia powódki polegające na zaspokojeniu części jej roszczeń dochodzonych pozwem tj. istnieją podstawy do pominięcia zakazu sformułowanego w art. 731 k.p.c. pomimo, iż twierdzenia powódki zawarte we wniosku o udzielenie zabezpieczenia są w swej istocie nieweryfikowalne, gołosłowne i nie znajdują oparcia w jakimkolwiek materiale dowodowym, a nadto nie dają się logicznie uzasadnić.

Mając na uwadze powyższe pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez oddalenie wniosku powódki o udzielenie zabezpieczenia; zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz o rozpoznanie przez Sąd I instancji zażalenia w trybie art. 395 § 2 k.p.c. jako oczywiście uzasadnionego.

o W odpowiedzi na zażalenie powódka wniosła o jego oddalenie w całości względnie zmianę w punkcie 2 postanowienia poprzez określenie okresu, na który orzeczono zakaz na jeden rok, zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego oraz przeprowadzenie dowodu z oświadczenia Krajowej Rady Spółdzielczej w W. z dnia 17 maja 2018 r. i z pisma

powódki z dnia 16 kwietnia 2018 r. na okoliczność negatywnych skutków związanych ze sporną publikacją oraz uprawdopodobnienia interesu prawnego powódki w udzieleniu zabezpieczenia.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie pozwanej zasługiwało na uwzględnienie w części, skutkując zmianą zaskarżonego postanowienia w punkcie 2 poprzez ustalenie czasu trwania nakazu usunięcia publikacji na okres jednego roku.

Przystępując do rozpoznania wywiedzionego przez pozwaną zażalenia, w pierwszej kolejności wskazać należy, że zgodnie z przepisami kodeksu postępowania cywilnego zabezpieczenie roszczenia może być udzielone w każdej sprawie cywilnej podlegającej rozpoznaniu przez sąd lub sąd polubowny (art. 730 § 1 k.p.c.). Sąd może udzielić zabezpieczenia przed wszczęciem postępowania lub w jego toku (art. 730 § 2 zd. 1 k.p.c.). Warunkiem uzyskania zabezpieczenia jest łączne spełnienie przesłanek obejmujących uprawdopodobnienie roszczenia i interesu prawnego (art. 730¹ § 1 k.p.c.). Postępowanie zabezpieczające służy udzieleniu uprawnionemu tymczasowej ochrony prawnej, a zatem ma ono charakter incydentalny, pomocniczy w stosunku do postępowania rozpoznawczego. Ze względu na przyjęcie przez ustawodawcę na gruncie postępowania zabezpieczającego uprawdopodobnienia zamiast dowodu - zgodnie z art. 243 k.p.c. - zachowanie szczegółowych przepisów o postępowaniu dowodowym nie jest tu konieczne. Uprawdopodobnienie ma dać sądowi słuszną podstawę do przypuszczenia o istnieniu roszczenia i interesu prawnego, bez konieczności podejmowania głębszej analizy materiału dowodowego. Na etapie postępowania zabezpieczającego sąd nie bada zasadności roszczenia pod względem merytorycznym, a ustalenia przyjęte w ramach postępowania zabezpieczającego nie są przesądzające dla późniejszego rozstrzygnięcia zapadającego po przeprowadzeniu postępowania dowodowego.

Uprawdopodobnienie roszczenia obejmuje zarówno okoliczności faktyczne, na których opiera się roszczenie i które powinny być przedstawione, a ich istnienie prawdopodobne w świetle dowodów oferowanych przez uprawnionego, jak i podstawę prawną roszczenia, która powinna być również prawdopodobna w tym znaczeniu, że dochodzone roszczenie znajduje podstawę normatywną. Roszczenie można uznać za uprawdopodobnione, jeżeli bez głębszego wnikania we wszystkie możliwe aspekty faktyczne i prawne sprawy istnieje na pierwszy rzut oka znaczna szansa, że w świetle przytoczonych przez wnioskodawcę twierdzeń faktycznych popartych dowodami lub środkami niebędącymi dowodami w rozumieniu procedury cywilnej przysługuje ono osobie uprawnionej. Z kolei interes prawny istnieje wówczas, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie (art. 730¹ § 2 k.p.c.). Ustalenie, czy zachodzi interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia następuje w drodze wyważenia usprawiedliwionych okolicznościami sprawy interesów uprawnionego i obowiązowanego.

Przy badaniu spełnienia przesłanek udzielenia zabezpieczenia sąd nie może opierać się na samych tylko oświadczeniach uprawnionego, co do prawdopodobieństwa istnienia roszczenia i interesu prawnego. Uprawniony powinien również przedstawić odpowiedni materiał dowodowy na poparcie przytaczanych twierdzeń.

Nadto, art. 730¹ § 3 k.p.c. nakłada na sąd obowiązek uwzględnienia przy wyborze sposobu zabezpieczenia interesów stron lub uczestników postępowania w takiej mierze, aby uprawnionemu zapewnić należytą ochronę prawną, a obowiązowanego nie obciążać ponad potrzebę (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu, I ACz 1168/17, LEX nr 2340271).

Przekładając powyższe rozważania na grunt analizowanej sprawy, Sąd Apelacyjny stanął na stanowisku, iż trafnie Sąd I instancji uznał, że wniosek powódki o zabezpieczenie zasługiwał na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie chodzi o zabezpieczenie roszczenia wynikającego z art. 24 § 1 k.c., czyli roszczenia służącego ochronie dóbr osobistych. Zasadnie uznał Sąd I instancji, że ochroną objęte są zarówno te dobra, które zostały przykładowo wymienione w art. 23 k.c., ale także inne dobra osobiste, które przynależą osobie fizycznej, czy osobie prawnej. Do dóbr osobistych podlegających ochronie należy dobre imię, nazwa, znak towarowy, opinia

handlowa itd. W niniejszej sprawie pozwana Spółdzielnia poprzez publikację na stronie internetowej prowadzonej pod adresem (...) (...) .pl oświadczenia z dnia 10 października 2017 r. zawierającego treść uzasadnienia podjętej przez Radę Nadzorczą pozwanej uchwały nr 10/2017 z dnia 14 września 2017 r., w którym wskazano, m.in., że odwołanie powódki z funkcji Prezesa spółdzielni było wynikiem podejmowanych przez skarżącą działań dotyczących m.in. częstej rotacji na stanowiskach pracy w spółdzielni, zbyt wysokiego i nieadekwatnego do zajmowanego stanowiska wynagrodzenia Prezesa Zarządu, sposobu gospodarowania majątkiem spółdzielni, przejawiającego się m.in. tym, że w okresie sprawozdawczym obejmującym lata 2011-2016, tj. okres pełnienia funkcji Prezesa Zarządu przez powódkę, znacznemu zmniejszeniu uległy środki zgromadzone na fundusz remontowy, które w 2011 r. wynosiły blisko 2.500.000 zł, a w roku 2013 - około minus 320.000 zł oraz stan funduszu remontowego mienia, który w niedoborze na koniec 2016 r. wyniósł w przybliżeniu minus 620.000zł, co może świadczyć o zaistnieniu zjawiska przeinwestowania i groźby braku środków na niezbędne remonty na mienie wspólne, kształtujący się niedobór środków eksploatacji zasobów mieszkaniowych, na koniec roku 2011, kiedy była prezes obejmowała stanowisko - wynik eksploatacji wykazywał saldo dodatnie, natomiast na koniec roku 2016 wykazywał saldo ujemne, w przybliżeniu minus 370.000 zł, ujemny był wynik eksploatacji we wszystkich wskazanych latach, zaś ogólnie wszystkie środki finansowe spółdzielni w przybliżeniu wyniosły w roku 2011 - 6.800.000, zaś w roku 2016 - jedynie 2.950.000 zł, utrata zaufania członków spółdzielni do powódki, będąca skutkiem podejmowania przez nią samodzielnie decyzji dotyczących funkcjonowania i przyszłości spółdzielni, która rozmijała się z wizją większości członków spółdzielni, niewątpliwie dopuściła się czynu, który może podważać zaufanie do powódki oraz zdyskredytować ją w oczach lokalnej społeczności poprzez wytworzenie przeświadczenia, że jest osobą nieuczciwą i nierzetelną. Nadto - jak podała powódka - przedmiotowa informacja stała się także przyczyną zerwania prowadzonych przez nią rozmów z potencjalnym pracodawcą, który w trakcie rozmowy kwalifikacyjnej okazał jej wydruk zamieszczonej na stronie Spółdzielni uchwały, zadając szereg pytań związanych z zarzucanymi jej czynami, po czym zakończył rozmowę, co - zdaniem powódki - oznacza, że zamieszczone w niej treści w sposób istotny wpływają na negatywne postrzeganie skarżącej przez inne osoby. Stąd należy uznać, że trafnie ocenił Sąd I instancji, że M. Z. uprawdopodobniła swoje roszczenie, a tym samym zarzut pozwanej naruszenia art. 730¹ k.p.c. nie jest uzasadniony.

Nadto powódka wykazała również istnienie interesu prawnego, albowiem brak zabezpieczenia w sytuacji uwzględnienia powództwa skutkowałby daleko idącymi konsekwencjami. Utrzymywanie na stronie internetowej pozwanej ogłoszenia o treści uzasadnienia uchwały może bowiem prowadzić do kolejnych naruszeń dóbr osobistych powódki, skutkując powstaniem po jej stronie kolejnych roszczeń, zarówno o charakterze majątkowym, jak i niemajątkowym.

Co do zarzutu odnoszącego się do zastosowanego sposobu zabezpieczenia, to Sąd Apelacyjny uznał, że przepis art. 755 k.p.c. przewiduje w § 1 zd. 1, że w sytuacji, gdy przedmiotem zabezpieczenia nie jest roszczenie pieniężne, sąd udziela zabezpieczenia w taki sposób, jaki stosownie do okoliczności uzna za odpowiedni, nie wyłączając sposobów przewidzianych do zabezpieczenia roszczeń pieniężnych. W ocenie Sądu Odwoławczego, zastosowany przez Sąd I instancji sposób zabezpieczenia polegający na zakazie publikacji na stronie internetowej Spółdzielni oświadczenia z dnia 10 października 2017 r. publikującego treść uzasadnienia podjęcia przez Radę Nadzorczą pozwanej uchwały nr 10/2017 z dnia 14 września 2017 r. jest odpowiedni dla zabezpieczenia słusznego interesu prywatnego jednostki. Skoro w niniejszej sprawie chodzi o ochronę dóbr osobistych i ich zabezpieczenie polega na zakazie publikacji, to Sąd Okręgowy winien ocenić także, czy taki sposób zabezpieczenia nie sprzeciwia się ważnemu interesowi publicznemu. Udzielając zabezpieczenia sąd określa czas trwania zakazu, przy czym nie może być dłuższy niż rok, co umknęło uwadze Sądu I instancji, dlatego też koniecznym było dokonanie korekty zaskarżonego postanowienia poprzez określenie czasu trwania zakazu. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, roczny zakaz publikacji będzie wystarczający.

Mając na uwadze powyższe, Sąd na mocy art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł, jak w punkcie 1 sentencji.

W pozostałym zakresie zażalenie podlegało oddaleniu, o czym na mocy art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzeczono, jak w punkcie 2 sentencji.

Orzekając w przedmiocie kosztów postępowania zażaleniowego, Sąd Apelacyjny zważył, iż stosownie do treści art. 100 zd. 1 k.p.c. w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Art. 100 k.p.c. ma również zastosowanie w postępowaniu zażaleniowym. Decyzja o tym, czy koszty winny być wzajemnie zniesione, czy stosunkowo rozdzielone uwzględnia przesłanki słuszności. Wzajemne zniesienie kosztów procesu między stronami jest słuszne wówczas, gdy obie strony są w takim samym lub zbliżonym stopniu przegrywającym i wygrywającym a zarazem wysokość kosztów każdej z nich jest zbliżona (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 22 grudnia 2016 r., LEX nr 2191492). Przekładając powyższe na grunt analizowanej sprawy, Sąd zważył, iż każda ze stron w zbliżonej części przegrała postępowanie zażaleniowe, wygrywając je w pozostałym zakresie, a skoro tak, to uprawnionym jest wniosek, że zasądzone od każdej ze stron na rzecz przeciwnika koszty byłyby w zasadzie tożsame, dlatego też Sąd Apelacyjny zniósł je wzajemnie, o czym na mocy art. 100 k.p.c., orzekł, jak w punkcie 3 postanowienia.

SSA Lucyna Ramlo SSA Iwona Krzeczowska-Lasoń SSA Jerzy Andrzejewski